

Về công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của Đảng bộ trường đại học công lập ở nước ta hiện nay

PGS, TS. MAI ĐỨC NGỌC

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: maiducngoc195@gmail.com

Nhận ngày 15 tháng 8 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 10 năm 2023

Tóm tắt: Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập ở nước ta góp phần trẻ hóa đội ngũ đảng viên, bổ sung nguồn lực trí tuệ cho Đảng nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng. Trách nhiệm của đảng bộ trường đại học công lập là làm tốt công tác phát triển đảng viên trong sinh viên, bảo đảm số lượng và cơ cấu hợp lý, phát huy sức mạnh của đảng viên trẻ từ sinh viên, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ lãnh đạo nhà trường trong bối cảnh tự chủ giáo dục đại học và hội nhập quốc tế. Bài viết đề cập một số khái niệm, tập trung làm rõ phương châm, nội dung, phương thức công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường đại học công lập ở nước ta hiện nay.

Từ khóa: sinh viên, công tác phát triển đảng viên trong sinh viên, trường đại học công lập, đảng bộ trường đại học công lập.

Abstract: Developing party members among students in Vietnamese public universities contributes to rejuvenating the party's membership and enriching intellectual resources for the Party. The responsibility of the party committees in public universities is to excel in developing party members among students, ensuring an appropriate number and structure of members, and harnessing the strength of young party members to successfully lead universities in the context of higher education autonomy and international integration. The article discusses several concepts, with a focus on clarifying the principles, content, and methods for developing party members among students within the Party cells at public universities in our country today.

Keywords: university students, increasing party members, public universities, university party committees.

Trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: □Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết□⁽¹⁾. Thực hiện lời dạy của Người, trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn xác định phát triển đảng viên là một trong những nhiệm vụ quan trọng của các tổ chức đảng, trong đó chú trọng phát triển đảng trong thanh niên. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định: □Chú trọng phát hiện, bồi dưỡng kết nạp vào Đảng những đoàn viên ưu tú, trưởng thành trong lao động, học tập, trong lực lượng vũ trang; quan tâm phát triển đảng viên là công nhân, trí thức, doanh nhân để tạo

nguồn cán bộ cho hệ thống chính trị các cấp□⁽²⁾. Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập là vấn đề cần được cấp ủy đảng quan tâm, là trách nhiệm của đảng bộ trường đại học công lập, đặc biệt trong bối cảnh tự chủ giáo dục đại học và hội nhập quốc tế hiện nay, góp phần bổ sung nguồn sinh lực dồi dào cho Đảng, trẻ hóa đội ngũ đảng viên của Đảng.

Đảng bộ trường đại học công lập ở nước ta là đảng bộ được lập ở trường đại học công lập, lãnh đạo mọi hoạt động của trường, theo đúng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, trước hết là về giáo dục và đào tạo.

Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập ở nước ta là toàn bộ hoạt động của đảng bộ, đảng ủy trường đại học công lập, các chi ủy, chi bộ và đội ngũ đảng viên của đảng bộ với sự tham gia của tập thể lãnh đạo, quản lý, các đoàn thể chính trị - xã hội, tổ chức xã hội trong trường và các tổ chức có liên quan dưới sự lãnh đạo của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy trường, nhằm lựa chọn, giáo dục, rèn luyện những sinh viên ưu tú, kết nạp vào Đảng, góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của đảng bộ trường nhằm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của Nhà trường.

Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập là biện pháp quan trọng góp phần trẻ hoá, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên của đảng bộ trường; nâng cao chất lượng đảng bộ trường để đảng bộ lãnh đạo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của trường. Đây là nhân tố quan trọng góp phần tăng cường sự lãnh đạo trực tiếp của đảng bộ trường đối với Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, các chi bộ đối với các liên chi đoàn, chi đoàn, hội sinh viên và sinh viên của trường. Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập là biện pháp căn bản nâng cao chất lượng chính trị của nguồn nhân lực chất lượng cao - những sinh viên là đảng viên - góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đồng thời, là bước chuẩn bị căn bản, có chất lượng những người có phẩm chất, trình độ, năng lực để bổ sung và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ của Đảng, bảo đảm thực hiện thắng lợi sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc.

Phương châm công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường đại học công lập

Một là, coi trọng chất lượng, không chạy theo số lượng.

Chất lượng đội ngũ đảng viên của các đảng bộ trường đại học công lập được tạo nên bởi số lượng đảng viên, cơ cấu đội ngũ đảng viên và chất lượng từng đảng viên. Trong đó, chất lượng từng đảng viên là yếu tố quan trọng nhất, tạo nên chất lượng

đội ngũ đảng viên của các chi bộ trực thuộc đảng bộ trường. Cơ cấu đội ngũ đảng viên của các chi bộ khoa có đảng viên sinh viên và của đảng bộ trường hợp lý sẽ tạo nên đội ngũ đảng viên có chất lượng cao. Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập cần coi trọng cả số lượng và chất lượng đảng viên đã kết nạp, trong đó việc bảo đảm chất lượng phải đặt lên hàng đầu. Cần tránh khuynh hướng "mở toang cửa Đảng" kết nạp những sinh viên không xứng đáng đứng vào hàng ngũ Đảng. Cùng với việc chống lại khuynh hướng này, cần chống tư tưởng hẹp hòi, định kiến cho rằng, sinh viên còn đang học tập trong trường là những người chưa qua rèn luyện, thử thách trong thực tiễn công tác nên chưa thể kết nạp vào Đảng dẫn đến không chủ động trong tạo nguồn và thiếu quan tâm đến công tác phát triển đảng viên trong sinh viên và "đóng chặt cửa Đảng".

Hai là, chú trọng xây dựng, củng cố đảng bộ trường, các chi bộ trực thuộc và làm trong sạch đội ngũ đảng viên của đảng bộ, trước hết là đảng viên sinh viên.

Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập được thực hiện tốt góp phần quan trọng nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, các chi bộ, trước hết là các chi bộ có đảng viên sinh viên tham gia sinh hoạt; nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên của đảng bộ trường, để đội ngũ đảng viên, các chi bộ, đảng bộ ngày càng trong sạch, vững mạnh, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Kết nạp những sinh viên ưu tú vào Đảng sẽ bổ sung cho Đảng nguồn lực và tổ chất mới, nhất là góp phần làm tăng trình độ trí tuệ của đội ngũ đảng viên; cùng với việc đưa những người không xứng đáng, thoái hóa, biến chất ra khỏi Đảng, loại bỏ kịp thời những phần tử thoái hóa, biến chất, suy thoái, làm suy yếu Đảng thì đội ngũ đảng viên của các chi bộ khoa có đảng viên sinh viên và của đảng bộ trường sẽ vững mạnh, được củng cố, phát triển. Đây là điều kiện thuận lợi, tiên quyết để thực hiện tốt công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập. Qua đó, các chi bộ khoa có đảng viên sinh viên, đảng bộ trường tiếp tục được củng cố, phát

triển, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Ba là, cảnh giác, đề phòng những phần tử xấu, phản động, xu thời, vụ lợi chui vào Đảng.

Trong điều kiện Đảng chưa giành được chính quyền, các phần tử xấu, phản động tìm cách chui vào Đảng để phá hoại Đảng từ bên trong, gây hậu quả rất nghiêm trọng. Trong hoàn cảnh đó, bọn xu thời, vụ lợi thường xa lánh Đảng; vì Đảng chưa giành được chính quyền, chưa trở thành Đảng cầm quyền, Đảng không có quyền đối với xã hội, đảng viên là những người tiên phong, gương mẫu không sợ gian khổ hy sinh, kể cả hy sinh tính mạng, nên bọn xu thời, vụ lợi xa lánh Đảng. Khi Đảng giành được chính quyền, trở thành Đảng cầm quyền, phần lớn đảng viên của Đảng là cán bộ các cấp, các ngành; ở những mức độ khác nhau họ đều có quyền nhất định. Đây là điều có sức hấp dẫn rất lớn đối với bọn xu thời, vụ lợi, với động cơ không trong sáng muốn trở thành đảng viên và đứng trong hàng ngũ của Đảng. V.I.Lênin từng cảnh tỉnh các đảng cộng sản, Người chỉ rõ, trở thành Đảng cầm quyền - Đảng chấp chính - sức hấp dẫn của Đảng chấp chính là rất lớn, khi đó, [những phần tử tiêu tư sản và công khai thù địch với tất cả những gì có tính chất vô sản, lại sẽ ồ ạt kéo về phía đảng rất đông⁽³⁾]. Chúng sẽ tìm cách chui vào Đảng để vụ lợi. Vì vậy, phải bằng mọi cách ngăn chặn, không để bọn chúng chui vào Đảng. Công tác phát triển đảng viên có vai trò rất quan trọng ngăn chặn ngay từ khâu đầu tiên, [giữ chặt cửa Đảng], không để bọn chúng chui vào Đảng, làm ô danh Đảng, phá hoại Đảng.

Đối với sinh viên các trường đại học công lập, được giáo dục, rèn luyện, thử thách trong học tập, trong phong trào thực tiễn, nên rất dễ phát hiện những sinh viên có biểu hiện cơ hội, thực dụng. Công tác phát triển đảng viên trong sinh viên các trường đại học công lập phải đặc biệt coi trọng thực hiện tốt phương châm nêu trên. Những sinh viên ưu tú được kết nạp vào Đảng sẽ là nguồn nhân lực chất lượng cao, là những cán bộ, công chức, viên chức đảm nhiệm những công việc quan trọng ở các ngành, các cấp, cơ quan, đơn vị trong tương lai. Nếu xem nhẹ, buông lỏng hoặc thực hiện không tốt

phương châm nêu trên trong công tác phát triển đảng trong sinh viên, để những sinh viên xu thời, vụ lợi, cơ hội, thực dụng chui vào Đảng sẽ gây hậu quả khó lường cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, của đất nước và dân tộc.

Nội dung, phương thức công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường đại học công lập

*** Về nội dung**

Một là, xác định chủ trương, nhiệm vụ, xây dựng kế hoạch công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường đại học công lập.

Đảng ủy trường đại học công lập xác định chủ trương, nhiệm vụ công tác phát triển đảng viên và tiến hành xây dựng kế hoạch công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường trong cả nhiệm kỳ 5 năm, hằng năm. Trên cơ sở đó, các chi ủy, chi bộ trực thuộc đảng ủy trường cụ thể hóa thành chủ trương, kế hoạch công tác phát triển đảng viên của chi ủy, chi bộ trong nhiệm kỳ, hằng năm. Đối với những năm đầu nhiệm kỳ, đảng ủy trường và các chi ủy, chi bộ cần xác định rõ kế hoạch công tác phát triển đảng viên từng quý, sáu tháng. Đảng ủy trường lãnh đạo, chỉ đạo các chi ủy, chi bộ thực hiện.

Hai là, cụ thể hóa tiêu chuẩn đảng viên là sinh viên trường đại học công lập; tiến hành quán triệt trong cấp ủy, tổ chức đảng và đảng viên, các đoàn thể chính trị - xã hội, tổ chức xã hội trong trường để thực hiện; trong sinh viên để sinh viên phấn đấu, rèn luyện theo tiêu chuẩn đảng viên.

Đảng ủy, trực tiếp là ban thường vụ đảng ủy lãnh đạo, chỉ đạo tiến hành công việc nêu trên, thảo luận trong đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy; ban thường vụ đảng ủy lãnh đạo, chỉ đạo thảo luận, đóng góp ý kiến trong chi ủy, chi bộ của trường, đặc biệt coi trọng ý kiến của các chi ủy, chi bộ khoa chuyên môn; chỉnh sửa, bổ sung và xin ý kiến cấp ủy cấp trên trực tiếp là đảng ủy trường; tiếp tục chỉnh sửa, bổ sung hoàn chỉnh; phê duyệt và ra quyết định ra ban hành.

Đảng ủy trường lãnh đạo, chỉ đạo việc quán triệt trong các cấp ủy, tổ chức đảng, đảng viên; các đoàn thể chính trị - xã hội, tổ chức xã hội trong

trường về tiêu chuẩn đảng viên là sinh viên của trường, tạo nhận thức đầy đủ, thống nhất để thực hiện; quán triệt trong sinh viên để sinh viên rèn luyện, phấn đấu theo tiêu chuẩn đảng viên để được kết nạp vào Đảng.

Ba là, các chi ủy, chi bộ khoa chuyên môn, đảng ủy trường tiến hành các hoạt động tạo nguồn phát triển đảng viên; giáo dục, rèn luyện, thử thách đối tượng kết nạp đảng; xây dựng hồ sơ; xét và quyết định kết nạp đảng viên; tổ chức lễ kết nạp đảng viên; công nhận đảng viên chính thức cho sinh viên.

Tiến hành các hoạt động tạo nguồn phát triển đảng viên:

Theo chương trình, kế hoạch công tác phát triển đảng viên của các chi ủy, chi bộ khoa đã được xây dựng, tiến hành các hoạt động tạo nguồn phát triển đảng viên. Cần thông qua các hoạt động của chi đoàn, Liên chi đoàn thuộc Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trường, hội sinh viên trong trường để tuyên truyền, giáo dục, định hướng cho sinh viên rèn luyện, phấn đấu trở thành đảng viên. Thông qua các phong trào học tập, rèn luyện và các hoạt động xã hội trong trường để rèn luyện, bồi dưỡng phát hiện sinh viên ưu tú đưa vào diện cảm tình, đối tượng kết nạp Đảng để tiếp tục bồi dưỡng, rèn luyện, nâng cao nhận thức về Đảng; thử thách khi có đủ những điều kiện cần thiết thì kết nạp sinh viên vào Đảng. Đồng thời, chi ủy phân công đảng viên chính thức theo dõi, giúp đỡ, giáo dục, thuyết phục sinh viên tìm hiểu về Đảng và rèn luyện, phấn đấu trở thành đảng viên.

Xây dựng hồ sơ, thẩm tra lý lịch của các đối tượng kết nạp đảng viên:

Xây dựng hồ sơ kết nạp đảng viên; cử cán bộ đi thẩm tra lý lịch của các đối tượng kết nạp đảng viên; lựa chọn đối tượng tiêu biểu để tiến hành các quy trình, thủ tục kết nạp sinh viên vào Đảng. Trong đó, cần làm rõ những vấn đề liên quan đến lịch sử chính trị của gia đình sinh viên là đối tượng kết nạp đảng viên và kết luận có vi phạm hay không theo Quy định số 58/QĐ-TW ngày 08/02/2022 của Bộ Chính trị khóa XIII về một số vấn đề bảo vệ chính trị nội bộ Đảng.

Chi bộ, đảng ủy trường xét kết nạp đảng viên:

Chi bộ khoa chuyên môn họp để xét kết nạp quần chúng ưu tú vào Đảng. Chi bộ bàn bạc, nhận xét về quần chúng, kết luận và ra nghị quyết đề nghị Đảng ủy cấp trên xem xét quyết định kết nạp quần chúng vào Đảng.

Đảng ủy trường tổ chức hội nghị xem xét kết nạp quần chúng vào Đảng theo nghị quyết và đề nghị của chi bộ khoa chuyên môn. Đảng ủy trường ra quyết định kết nạp quần chúng vào Đảng nếu được cấp trên giao cho đảng ủy quyền này, hoặc đề nghị cấp trên trực tiếp xem xét, chuẩn y kết nạp quần chúng vào Đảng theo đúng quy định của Điều lệ Đảng và các văn bản hướng dẫn của cấp có thẩm quyền.

Tổ chức lễ kết nạp đảng viên:

Sau khi có quyết định kết nạp quần chúng vào Đảng, chi bộ khoa chuyên môn tổ chức lễ kết nạp đảng viên theo đúng quy định, quy trình lễ kết nạp đảng viên.

Giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện đảng viên dự bị và tiến hành quy trình, thủ tục chuyển đảng viên dự bị thành đảng viên chính thức:

Chi ủy, chi bộ khoa chuyên môn, nhất là những đảng viên chính thức được phân công tiếp tục giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện đảng viên dự bị để trở thành đảng viên chính thức cần thực hiện tốt công việc này và định kỳ báo cáo chi ủy về công việc và kết quả. Khi đảng viên dự bị gần hết thời gian dự bị, chi bộ khoa chuyên môn, đảng ủy trường tiến hành các thủ tục, quy trình công nhận đảng viên chính thức theo quy định của Đảng, bảo đảm ra quyết định công nhận là đảng viên chính thức cho đảng viên dự bị đúng thời hạn.

Bốn là, lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên, các tổ chức trong trường tham gia công tác phát triển đảng viên trong sinh viên.

Đảng ủy trường lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên, các tổ chức trong trường như các khoa, phòng, ban, các đơn vị trong trường, nhất là các khoa, phòng công tác sinh viên, ban quản lý ký túc xá sinh viên; lãnh đạo các tổ chức có liên quan, cán bộ, viên chức, người lao

động trong trường tham gia công tác phát triển đảng viên trong sinh viên.

Các cấp ủy trong trường lãnh đạo, chỉ đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên tăng cường tổ chức các phong trào thi đua để lựa chọn những đoàn viên ưu tú giới thiệu để chi bộ khoa giáo dục, rèn luyện, thử thách và tiến hành các thủ tục kết nạp sinh viên vào Đảng. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên tiếp tục giáo dục, rèn luyện đoàn viên đến khi được kết nạp vào Đảng, trong thời gian là đảng viên dự bị và trong thời gian sinh viên sinh hoạt Đoàn.

Năm là, cấp ủy cấp trên, nhất là cấp ủy cấp trên trực tiếp của đảng ủy, đảng bộ trường lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của các đảng ủy, đảng bộ trường đại học công lập.

Cấp ủy cấp trên trực tiếp của cấp ủy trường đại học công lập có chức năng, nhiệm vụ trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo mọi hoạt động của đảng ủy, đảng bộ trường đại học công lập, trong đó có lãnh đạo, chỉ đạo công tác phát triển đảng viên nói chung, công tác phát triển đảng viên trong sinh viên nói riêng. Đặc biệt là tập trung lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng và chuẩn y kế hoạch công tác phát triển đảng viên trong sinh viên; việc thực hiện các nguyên tắc, quy định, phương châm công tác phát triển đảng viên; kiểm tra, giám sát việc thực hiện; sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm về công tác phát triển đảng viên trong sinh viên...

* Về phương thức

Thứ nhất, bằng các chủ trương, nghị quyết, quyết định của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy trường đại học công lập về phát triển đảng viên trong sinh viên.

Thứ hai, bằng công tác tuyên truyền, thuyết phục, vận động các tổ chức đảng, đội ngũ đảng viên, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên, các tổ chức chính trị - xã hội khác, cán bộ, viên chức, người lao động trong trường; tạo thuận lợi và phát huy vai trò của sinh viên trong việc tự phấn đấu, rèn luyện trở thành đảng viên của Đảng.

Thứ ba, bằng hoạt động trực tiếp, thường

xuyên của các chi ủy, chi bộ, đội ngũ đảng viên các chi bộ khoa trong công tác phát triển đảng viên trong sinh viên; nâng cao chất lượng các chi bộ khoa thực sự là lực lượng trọng yếu trong công tác phát triển đảng viên trong sinh viên.

Thứ tư, bằng việc phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, hội sinh viên, nhất là vai trò nòng cốt của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong công tác phát triển đảng viên trong sinh viên.

Thứ năm, bằng công tác kiểm tra, giám sát của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy, ủy ban kiểm tra đảng ủy trường đối với chi ủy, chi bộ, đảng viên của chi bộ về công tác phát triển đảng viên trong sinh viên.

Thứ sáu, bằng việc định kỳ sơ kết, tổng kết, đúc rút kinh nghiệm về công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng ủy, đảng bộ trường đại học công lập.

Nhiệm vụ quan trọng và thường xuyên của công tác xây dựng Đảng là phát triển đảng viên, trong đó cần coi trọng phát triển nguồn đảng viên trẻ với lực lượng là sinh viên trong các trường đại học công lập. Đây là lực lượng được tuyển chọn, có trình độ học vấn cao, có sức khỏe tốt, có nhiệt tình cách mạng, có khả năng tiếp thu khoa học, công nghệ hiện đại của thế giới; là lực lượng hùng hậu để kế thừa sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội của các thế hệ đi trước. Tăng cường công tác phát triển đảng viên trong sinh viên của đảng bộ trường đại học công lập chính là giải pháp hữu hiệu góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, phát huy vai trò lãnh đạo toàn diện của đảng bộ trường đại học công lập đối với nhà trường, cũng là bước chuẩn bị để tạo nguồn cán bộ chất lượng cao cho hệ thống chính trị các cấp ở nước ta./

(1) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.15, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.622.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, T.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.186 -187.

(3) V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, T.45, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.24.